

M a r t i n P e t r o

H L A V N Ý
H R D I N A

Ljndeni

Hlavný hrdina

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Martin Petro

Hlavný hrdina – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

H L A V N Ý
H R D I N A

M a r t i n P e t r o

H L A V N Ý
H R D I N A

Ljndeni

Venujem Tebe, drahý čitateľ, nech už si ktokoľvek.
Zadrž dych, ponor sa pod hladinu nasledujúcich strán
a pokús sa neutopiť. Držím palce.

*„Na písání nič nie je.
Len si sadneš za písací stroj a krvácaš.“*

Ernest Hemingway

Valter oddychuje v svojom starom zodratom kresle. Ruky má položené na operadlách a rozmyšľa o všetkom a o ničom súčasne – to je taká jeho špecialita. Na kolenách má položené niečo, čo považuje za poklad: zväzok zapísaných papierov. Hladí tie strany. Ako domáceho miláčika. Na praskajúcej platni popritom počúva Vivaldiho *Štyri ročné obdobia*. Hlasitosť má nastavenú na minimum, na prah počuteľnosti. Majstrovstvo slávneho génia jemne kľže po absolútnom tichu. Práve vrcholí najlepšia pasáž.

Zima.

Zatvára oči a ukazovák mu tancujúc poskakuje v tme. Obdivuje tvorca za to, ako dokázal poukladať jednotlivé tóny. Perfektný výber, precízne poradie, skvostný výsledok. Valter sa o niečo podobné snaží celý život, ibaže so slovami, ktoré spája do príbehov. Zápasí s nimi, naháňa večne unikajúcu dokonalosť. Je totiž fanatik, písaním je fascinovaný. Má to remeslo vrastené do kostnej drene, aj keď mu doteraz prinášalo najmä trápenie. No dnes sa zdá, že svojich démonov konečne pokoril. Musel, keď takto spokojný hladí svoje posledné dielo, tie nádherné hladké strany.

Vtom zazvoní telefón. Nečakane, po veľmi dlhej dobe. Valter sa strhne, akoby ten ostrý mechanický zvuk bol hrot kopije. Odloží

rukopis a otočí hlavu cez rameno. Strieborný ciferník, masívne čierne slúchadlo a dlhá kučeravá šnúra. Leží na drevenom stolíku pri vchodových dverách.

Cfn, cfn... cfn, cfn...

Valter už skoro zabudol, aký mučivý je to zvuk. „Čuší!“ zasyčí. „Zavri si hubu!“ Krčí prsty na nohách, zahryzne si do pery, neostrihanými nechtami si ryje do dlaní. Ruky pritlačené na uši nepomáhajú – to už vie. Trvá večnosť, kým prestane zvonieť. Ticho, ktoré Valtera obklopuje, je úžasné. Rebrá sa mu rozťahnu a on sa zhlboka nadýchne. *Ách*, akoby vyšiel zo zadymenej miestnosti. Vráti ihlu gramofónu na platňu a opäť uniká ďaleko od starostí – do sveta, kde by chcel každý zostarnúť. Jeho chvíľa je však krátka.

Cfn, cfn... cfn, cfn...

Jeden z dlhých zanedbaných nechtov zlomí o operadlo. Peru si prehryzne do krvi. Napokon zoskupí sily a došuchce sa k telefónu.

Zdvihne.

„Je čas,“ oznamuje známy hlas.

Je príšerne chrapľavý. Akoby to hrdlo, z ktorého vychádza, bolo plné štrku. Valter ten hlas neznáša od úplného začiatku. Tentoraz neodpovedá.

Púšťa slúchadlo z rúk a to zarinčí na podlahe. Po celej chodbe sa rozletia kúsky čierneho plastu. Nevadí, už ten prístroj nebude potrebovať.

Pozrie sa do zrkadla. Šikmá prasklina tam predeľuje dáku vychudnutú, životom ošľahanú tvár. Valter k nej potichu prehovorí. Vysloví repliku hlavného hrdinu a zo zrkadla sa vytratí.

Drahí Bratia, drahé Sestry, krajania,

*za celú farnosť Vám **ďakujem**, že ste prišli v takom hojnom počte, aj keď sme sa zobudili do chladnej nedele. Budem dnes asi obzvlášť prísny, no tiež osobný, priamočiary a **rezolútny**, pretože – už ma to neboví. Som smutný, som znechutený. Každé ráno z okna našej fary sledujem, ako sa slnko vyberá po oblohe tou najkratšou trasou. Nad našou malou krajinou chce stráviť iba nevyhnutný čas. Nemá chuť svietiť na tieto **beznádejné** končiny, rozpadnuté mestá a sivé ulice. No môžeme sa mu čudovať? **Dopriali sme pliage živnú pôdu** – a toto tu (ukáže na dve konkrétne lavice) je výsledok. Naša zem ustúpila pred vyslancami zla, pred ambasádormi samotného **inferna**. (Kričí.) Stratila svoju vieru, tvár a teraz prichádza aj o svoju budúcnosť.*

*Už to niekto musí vysloviť nahlas: táto krajina – a najmä toto mesto – **nie je** v poriadku! Je červavé, skazené, hnijúce! Je to **semenište hnu-su**, napísal by básnik, keby tu nejaký žil. Je to páchnuca mŕtvola krysy, otráveného potkana, ktorá sa rozkladá na podlahe rovno pred našimi očami. My ju prekračujeme a odvraciamе od nej zrak, pretože sme **slabí** – pretože sa bojíme zasiahnuť. **Naša viera je na smiech**. Revolú-*

cia mala priniesť renesanciu slobody. No teraz s nami zametajú tí, čo sa po nej chopili koryta. (Opäť ukáže na konkrétne lavice.)

*Toto miesto **umiera** a táto kázeň je jeho **posmrtný krč**. Svoj večný trest však nebude trpieť osamotené, budeme ho trpieť spolu s ním. Pretože **MY** sme ho dovedli do záhuby. To **MY** sme dopustili, aby sa to udia-
lo. **Nechali sme poskokov hriechu šíriť peklo na zemi**. Nechali sme zloduchov živiť zlo. Všetci viete, o kom hovorím. Tie červy nájdeme aj tu, v tomto posvätenom chráme. **Sedia medzi vami** a zabávajú sa na tom, že nikto nenájde odvahu, aby sa im čo i len pozrel do očí. Som z tejto zbabelosti zhnusený. Stratili sme morálny kompas, stratili sme vieru, charakter svojich predkov. Sme preto rovnako zodpovední za nákazu, ktorá nás táhá ku dnu, k tomu neodvratnému, no zaslúženému zatrateniu.*

*Možno sa čudujete, prečo tu stojím a rozprávam tieto slová s úsmevom, akoby sa malo zajtra vyjasniť. Usmievam sa, pretože viem, že toto všetko sa už čoskoro spočíta. Keď sa bude na poslednom súde platiť účet, nikto pred ním neujde, **NIKTO**, počuješ ma? Viem, že ma počuješ, pretože tvoje uši sú všade. Možno si myslíš, že si nedotknuteľný, no z toho omylu sa už čoskoro zobudíš a nakoniec **za všetko zaplatíš!***

(Úryvky z poslednej kázne otca Emanuela, dva dni pred tým, ako mu maskovaní muži pod oltárom jeho kostola vyrezali jazyk a prinútili ho zhltnúť vlastné zuby.)

Č a s ť   p r v á

PÁN SPISOVATEL

„Valter, prvá veta musí byť kladivo, ktorým ma ovalíš, aby som bol tvoj zajatec až do konca – a možno ešte dlhšie,“ povedal mi raz starý otec.

„A čo keby bola prvá veta tá, ktorú si práve povedal?“ napadlo mojej detskej mysli.

„Zasa si nič nepochopil,“ odpovedal a zabuchol za sebou pracovňu.

* * *

Všetko Ti vyrozprávam, drahý čitateľ, nech už si ktokoľvek. Chcel som na to ísť pekne poporiadku, no niekedy túto možnosť autor nedostane. Uvidíš sám. Tento príbeh sa začal koncom. Plynie od okamihu, keď som dal počas jednej špeciálnej zimy poslednú bodku za poslednou vetou.

Vyšla mi kniha, ktorá sa – áno – celkom vydarila. Vyhrala Zlaté brčko, kategóriu debut roka, v našich končinách prestížne ocenenie. Aspoň v tom čase. Trafil som desiatku hneď prvým výstrelom. Keď knihe vzápätí venovala celú dvojstranu slávna Judita Muková-Klempmanová, pozornosť sa na mňa začala valiť ako voda

z prasknutých stúpačiek. Jej článok *Fenomén spod Tatier* bol akoby ďalšia, samostatná cena.

Najrešpektovanejšia, no hlavne najprísnejšia československá kritička nevenovala dve strany jednému autorovi viac ako pätnásť rokov. Podľa jej názoru šlo o najlepšiu povojnovú román. Podľa nej mal zbúrať hranice žánrov. Nedal sa zaradiť do žiadnej poličky – pretože vytvoril svoju vlastnú. Tento moment roztrhol bublinu, v ktorej som dovtedy existoval. Už nebolo nič také ako predtým.

Sláva prišla expresne a bez zaklopania. Do postele som si líhal ako nikto, ako človek milión, ktorého by na ulici prekročili. Ráno som vstával ako bestsellerový autor, ako *pán Spisovateľ*, ktorý si môže vyberať, do akých otvorených dvier vstúpi a komu venuje čas. Život má zmysel pre humor.

Knihy sa naozaj podarila. Nebudem preháňať, ak napíšem, že sa z mojej hlavnej postavy stal ľudový hrdina. Nový symbol sily. Každý muž, ktorý príbeh čítal, chcel takého chlapa „nájsť v sebe“. A vlastne aj každá čitateľka, akurát doslova. Ľudí som inšpiroval. Revolúcia bola na dohľad. Vravelo sa, že som svojou troškou prispel k povaleniu starého režimu. Dobré sa to počúvalo.

Listy od priaznivcov mi chodili v hŕbach. Boli plné nadšenia, uznania, vďaky. Stačilo zopár stoviek strán, do ktorých som zhmotnil nápady najdivokejších kútov fantázie, a davy ma zbožňovali. Spoznali moje meno a – čo je dôležitejšie – zapamätali si ho. Bol som presvedčený, že som zvíťazil, že som dobyl život, že *o tomto* to všetko je. V tomto období by ma nik nedokázal presvedčiť o opak.

Nebudem veľmi preháňať, keď uvediem, že sa zrodil kult. Náboženstvo. A moji fanúšikovia žiadali ďalšie *slovo pánovo*. Knihu zhltli a s jedlom narástla chuť. Chceli – nie – vyslovene sa dožadovať pokračovania. Zároveň sa snažili doprosiť k vysvetleniu môjho otvoreného konca. Bombardovali ma svojimi interpretáciami. Každý sa na záver pozeral z vlastnej perspektívy. Niektorí

rozoberali na súčiastky význam každej vety, špekulovali, čo mohlo znamenať také, onaké slovo. Ibaže nikto netrafil klinec po hlavičke. Nik ten príbeh nerozlúštil, aj preto ma korešpondencia veľmi rýchlo omrzela.

Ani raz som neodpísal.

Keď kniha zažiarila, všetko sa zmenilo. Okrem slávy dorazili aj lóve. Potom sa preložila do ďalších jazykov – češtiny, nemčiny, maďarčiny, poľštiny – a korún bolo odrazu toľko, že som nestíhal počítať. Väčšinu času som ani netušil, aký som vlastne bohatý. Čo som jeden večer minul, na druhý deň zarobili tantiémy. V zadnom vrecku nechutne drahých nohavíc som nosil vypasenú peňaženku a patrične si to užíval. Že peniaze zmenia myslenie a charakter, je prvotriedne kliše, ktorému sa môžete chechtať, kým vám nevstúpi do života. Potom vás peniaze, najmä tie rýchlo nadobudnuté, stiahnu pod hladinu. Neľútostne a drasticky – presne ako mňa. Je to neriešiteľný hlavolam. Aj keby mi dali druhú šancu, tak by som ten súboj znovu prehral.

Na písanie som v týchto zlatých časoch nemyslel. Bol som príliš zanepřázdný životom života. Plné dúšky, všetko teraz a hneď. Ďalšie zimy ma hrialo vedomie, že sa nemusím ísť za ničím pretrhnúť. Nemíňal som mimoriadne, skôr plynulo, pravidelne a nerozumne. Riadil som sa heslom *carpe diem*.

Peniaze urobili to, čo najlepšie vedia – rozkotúlali sa. Doplatili na moje radovánky, najmä na moju bezbrehú lásku k whisky. Občas niečo padlo na látky podvratného charakteru či na hazard. A áno, isteže, zopár stoviek týždenne sa mi úmyselne vyšmyklo a stratilo v ženských výstrihoch. Keď mi nestačilo, ako sa boky nejakej krásavice krútili na pódiu, a chcel som ich vrtkosť okúsiť na vlastnej koži, musel som priplatiť. Pokúšal som sa využiť spisovateľskú popularitu, ale v týchto kruhoch moje meno nefungovalo. Nemalo takú váhu, aby sťahovalo nohavičky .

V tej dobe som si myslel, že žijem vlastný sen. Mohol som sa mylíť viac? Boli to zlaté časy, to rozhodne, no nie životným štýlom, ktorý som predvádzal. Úspech je vrtkavý, majetky tiež. Napokon všetko spáli metabolizmus, prefiltruje pečeň, nakoniec sa aj ženská skôr či neskôr oblečie a nahodí zdvorilý úsmev, ktorým naznačí, že to divadlo je na konci. A človek je opäť o niečo chudobnejší, hoci si nahaňuje drahé nohavice. Je chudobnejší ako bytosť. Na dne prázdneho pohára, na špinavých obliečkach v hotelovej izbe, na pokrčenej dvacke, ktorú som hádzal po slovensky nehovoriacemu taxikárovi – presne tam by som našiel posledné zvyšky sebaúcty. Po nočných eskapádach – za ktoré by sa nehanbil ani Charlie Bukowski v životnej forme – som sa domov vracal ako ešte väčší chudák. Ako mizantrop. Depresie a sebaúctosť vytlačili lásku k príbehom. Písací stroj som obchádzal oblúkom – a na ďalší deň ešte väčším.

Hanbil som sa prisadnúť si.

Peňaženka vychudla na kosť. Priestranný byt v centre som vymenil za túto „búdu pre psa“, do ktorej by sa mi žiadny pes nezmesčil. Mám ju zariadenú spartánsky, no nie preto, že som pravoverný asketik. Skrátka, tak to vyšlo. Najviac whisky som vydrúľal tamhľa – v zodratom kresle na kraji obývačky. Je to srdcová chlopňa môjho malého sveta, v ktorom som ostal sám, a snažím sa tváriť, že ma to netrápi. Aspoň pred tým zarasteným borcom v zrkadle, ktorého občas stretávam. Raz na mňa hľadí ľútostivo, inokedy vyčítavo. Stále mu opakujem, nech dá pokoj.

Akoby mi nerozumel.

Medzi týmito nemými stenami sa ponevierať v tom istom šedom svetri celé dni. Je to moja vlastná hanba, môj vlastný trest. Je to zároveň *moja vec*. Našťastie, hanbiť sa (okrem seba) nemám pred kým. Som jedináčik, ktorého odchovali starí rodičia. Otec sa prepil do hrobu v tridsiatich štyroch a matka, tá nemala silu viacej pokračovať. Zbalila kufre, vytiahla kotvu – ktorá, povedzme si

úprimne, nebola spustená bohvieako hlboko – a zmizla za hranicami. Západ jej ponúkol nový, krajší život. Pamätám sa na nich iba hmlisto. Zabúdalo sa pomerne ľahko. Pomohli reči starého otca, toho slávneho korunovaného cynika. Na syna s nevestou nemal pekného slova. Ich slabosťou opovrhoval – a to najmä preto, že mu ostal na krku nový príves.

Ja.

Valter Vinter.

Všetci, na ktorých záležalo, sú stratení. Roztrúsili sa po svete alebo sú preč nenávratne. Niektorým som nestihol povedať všetko, čo som chcel, iným som zas chrstol do tváre veci navyše. Naučil som sa pritom jednu vec – asi jedinú užitočnú. Všetko dôležité je definitívne. Na nič som nedostal druhý pokus. Je iba ten jeden, a preto si treba veľmi dobre premyslieť, či do tej kaluže na chodníku skočím a užijem si jeden krátky moment ukojenia. Samozrejme, môže to byť dobré, ibaže za to zaplatím mokkými ponožkami. No a tie zostanú mokré omnoho dlhšie. Viete, aké dokážu byť vlhké ponožky časom deprimujúce? Lebo ja áno.

* * *

Zobudenie zapadalo do konceptu. Ako pri väčšine iných vecí, došlo k nemu vyslovene proti mojej vôli. Musel som vyletieť z postele, pretože mi prišlo zle. Kráľovsky zle! Takto voľajako si predstavujem posledný súd, na ktorom vás advokát hodí cez palubu. Na záchode som strávil večnosť. Moje zavýjanie sa odrážalo od keramickej misy a ja som prosil, aby sa to už konečne skončilo. Sedel som na chladnej zemi, opieral sa o stenu a premáhal ma spánok. Môj ctený žalúdok ma na pokoji nenechal.

V hlave mi premávali vlaky a pochodovala mi tam celá črieda slovnov. *Už nikdy nebudem piť*, sľuboval som a vedel, že to nedodržím.

Zariskoval som a pripravil som si miešané vajíčka. Tri. Pri ich nádhernej, aj keď trochu provokatívnej vôni som sa snažil rozpa-mätať na včerajšok. Márne. Všetko pripomínalo sen, ktorý je v čase snívania taký živý a jasný, no desať minút po zobudení sú to črepy rozbitého pohára, ktoré už do seba nikdy nezapadnú.

Jediná stopa bola prázdna fľaša, ktorú som určite vyprázdnil ja. Stále som mal na jazyku dubovú pachuť, ktorá sa mi ani po ran-nom zážitku nesprotivila. Bol som do nej akýmsi poddajným spô-sobom zamilovaný až po uši; ako do ženy, o ktorej dobre viete, že vám vôbec, ale vôbec neprospieva, no aj tak vedľa nej chcete každý večer zaspávať. Pozrel som sa na ňu a mal som chuť na ďal-ší pohárik.

Vedľa nej ležal malý umelohmotný valec. Veľkosťou pripomínal obal na film do fotoaparátu, ale rozhodne ním nebol. Chýbalo mu veko aj obsah. Po jeho obvode sa tiahol nalepený kus papiera, na ktorom bolo perom napísané moje meno. Prvé aj druhé. Prečítal som ho nahlas, päťkrát, desaťkrát, tridsaťkrát, až kým prestávalo dávať zmysel. Modrým perom bolo ďalej písané:

Ciaprohexin 3x7

Lieky na pečeň? Na tlak? Antibiotiká? Antidepressíva? Nemal som žiadnu predstavu, čo je to za sračku. Bol to ďalší črep rozbité-ho pohára, ktorý zo žiadnej strany nikam nezapadal. Prečítal som si ešte raz svoje meno. VALTER VINTER. Snažil som sa odniekiaľ vyhrabať istotu, že je naozaj *moje*.

* * *

November bol rozseknutý na presnú polovicu a to znamenalo je-diné: mal som narodeniny. Takmer by som zabudol, keby som si nelistoval v kalendári, aby som si zbilancoval, koľko meškám s ná-jomným. Nemal som v dátumoch prehľad. Moje dni vyzerali väčši-